

крѣпва. Тогава Шишманъ се провъзгласилъ за царь на всички българи и изпратилъ като такъвъ посланичество до германския императоръ (въ 973 г.); а сваления отъ византийцитѣ български патриархъ настанилъ въ столицата си София. Седалището на патриарха се отначало бѣрзо мѣстило, заедно съ прѣмѣстването на столицата, въ Могленъ, Воденъ и Прѣспа, докато се установило най-послѣ окончателно въ Охридъ.

Византийцитѣ владѣли само около 5 години земитѣ на източното българско царство. Щомъ умрѣлъ Цимисхий (въ 976 г.), въ Византия настанала гражданска война; жителитѣ на сѣверна България, възползвани отъ това, повдигнали възстание, на помощъ на което се притеckълъ най-малкиятъ синъ на Шишмана, Самуилъ. Той прогонилъ почти отъ всѣкѫдѣ грѣцкитѣ гарнизони и присъединилъ по-голѣмата част отъ загиналото Петрово царство къмъ бащиното си. Само голѣмитѣ крѣости Дѣрстѣръ и Пловдивъ, както и крайморскитѣ укрѣпени градове останали въ грѣцки рѣцѣ. Сѫщеврѣменно другиятъ Шишмановъ синъ, Мойсей, нападналъ на старитѣ византийски владѣния по долня Струма и обсадилъ Сересъ. Така щото българи-тѣ се пакъ обединили и царството имъ се прострѣло отново отъ брѣговете на Черно-море до Адриатическо и отъ устието на Дунава до Тесалия. Тогава (въ 977 г.) Шишманъ се отказалъ отъ прѣстола за въ полза на най-стария си синъ Давида, който прѣнесъ столицата отъ Могленъ въ Воденъ.

Самуилъ (980—1014 г.). — Прѣзъ врѣме на борбите за обединяване на българския народъ, които се ржководѣли и отъ четиримата сина на Шишмана, изтѣквали се все повече и повече енергичниятъ Самуилъ, който сполучилъ най-послѣ да вземе всичката власт въ рѣцѣтѣ си. Храбриятъ Мойсей загиналъ подъ крѣпостта на Сересъ, убитъ отъ камъкъ, хвърленъ отъ градската стѣна; Ааронъ, поради съчувствие къмъ византийцитѣ, билъ умъртвенъ по заповѣдь на Самуила въ мѣстността „Размѣтаница“ (на 14 юли 979 г.) и цѣлото му сѣмейство било изтрѣбено освѣнъ синъ му Иоанъ Владиславъ, който билъ пощаденъ по настояването на Са-